

Iktatószám: /2010.

Címzett: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város
Közigyűlése

Tárgy: Nyilatkozat a regionális szúnyog-gyérítés
megvalósításához Szeged MJV által benyújtandó Vis
Major pályázathoz

Az anyagot készítette: Városüzemeltetési csoport

Az anyagot látta:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Véleményezésre megküldve: Letett anyag

Sokszorosításra érkezett:

Napirend kapcsán meghívandó személyek: nincs meghívandó személy

Száma:

/2010.

Tárgy: Nyilatkozat a regionális szűnyog-gyérítés megvalósításához Szeged MJV által benyújtandó Vis Major pályázathoz

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének

Tisztelt Közgyűlés!

Az idei évi rendkívül csapadékos időjárás súlyos belvízi és árvízi helyzetet okozott. A május végi, sok éves átlagot többszörösen meghaladó mennyiségű csapadék megsokszorozta a szűnyoglárvák élőhelyeit, melyhez párosult a június első hetének végén jelentkező hirtelen felmelegedés, aminek következtében június 10. és 15. között szinte elviselhetlenné alakult a szűnyog invázió által kialakult helyzet.

Az ideiglenes és bizonytalan elhelyezkedésű belvízzel borított területek, pangó vizek tömegesen és folyamatosan ontják a kifejllett szűnyogokat, továbbá a kezelt területek határáról folyamatos az utánpótlás.

A Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. javaslatot tett a térség 27 települése estében 15.630 hektár terület összehangolt légi kémiai kezelésére, 5.300 hektár földi kémiai kezelésére és 1.400 hektár légi biológiai kezelésére.

A védekezés összköltsége **124.588.125.-Ft.**, melyből Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata 10 % önerőt vállal.

A javaslat alapján Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata benyújtja a Vis Major pályázatot az érintett települések nevében, melyhez kérték az érintett települések Önkormányzatának nyilatkozatát arról, hogy az Önkormányzat a Katasztrófavédelmi szűnyog irtásra vonatkozó Vis Major helyzetet nem tudja saját erejéből megoldani.

Az előterjesztéshez mellkelten csatoljuk a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. által készített koncepciót, mely részletesen tartalmazza az érintett településekhez tartozó beavatkozásra javasolt területek nagyságát, a beavatkozások módját és gyakoriságát.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot szíveskedjen megvitatni és a megfelelő döntést meghozni.

Hódmezővásárhely, 2010. július 23.

Tisztelettel:

Dr. Lázár János
polgármester

Tárgy: Nyilatkozat a regionális szúnyog gyérítés megvalósításához Szeged MJV által benyújtandó Vis Major pályázathoz

HATÁROZATI JAVASLAT

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése dönt arról, hogy:

- A. az Önkormányzat a Katasztrófavédelmi szúnyog gyérítésre vonatkozó Vis Major helyzetet nem tudja saját erejéből megoldani, valamint hozzájárul, hogy Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata a regionális szúnyog gyérítés megvalósításához a Vis Major pályázatot Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város nevében beadja;
- B. Hódmezővásárhelyen szúnyog invázió által kialakult katasztrófa helyzet nem áll fenn, az Önkormányzat a szúnyog gyérítést saját erejéből meg tudja oldani.

Hódmezővásárhely, 2010. július 23.

Dr. Lázár János sk.
polgármester

A határozatot kapja:

- 1.) dr. Lázár János, polgármester - H
- 2.) dr. Korsós Ágnes, jegyző - H
- 3.) Jogi-Közgazdasági Iroda - H
- 4.) Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda – H
- 5.) Dr. Mózes Ervin, Szeged Megyei Jogú Város címzetes főjegyzője
- 5.) Irattár

**KONCEPCIÓ- ÉS KIVITELI TERV
CSONGRÁD MEGYE
KATASZTRÓFAVÉDELMI
SZÚNYOGIRTÁSÁNAK
MEGVALÓSÍTÁSÁRA**

KÉSZÍTETTE:

A SZEGEDI KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KFT

Szabó Ferenc ügyvezető igazgató

László Gyula entomológus, szakértő

Szeged, 2010. június

ELŐZMÉNYEK

Az idei évi rendkívül csapadékos időjárás súlyos belvízi és árvízi helyzetet okozott. A védekezés és a kárelhárítás teendői között már 2006-ban is megjelent az elárasztott térségek fertőtlenítése és a szúnyogcsapás elleni védekezés. Akkor Csongrád megyében mintegy 110 millió Ft költséggel sikerült megvalósítani egy példaértékű összefogást, melynek kertében állami támogatással, egyszerre és összehangoltan került sor a Tisza és Maros menti települések komplex biológiai-kémiai szúnyoggyérítésére.

Az idei évben a 2006-oshoz hasonló katasztrófa közeli helyzet alakult ki. A május végi, sok éves átlagot többszörösen meghaladó mennyiségű csapadék megsokszorozta a szúnyoglárvák élőhelyeit, ehhez párosult a június első hetének végén jelentkező hirtelen felmelegedés, melynek következtében június 10. és 15. között szinte elviselhetetlenné alakult a helyzet. Szegeden a kezelések szokásos 2-3 hetenkénti gyakoriságát megemeltük, heti egy alkalommal a teljes 6000 hektáros terület légi kémiai és mintegy 1000 hektár vízfelület biológiai kezelése történik és 3-4 naponta részleges légi és földi kezeléseket hajtunk végre. Ennek ellenére csak részleges eredményeket értünk el, holott a szokásos időarányos éves költség több mint a kétszeresét már felhasználtuk.

A biológiai lárvairtás szempontjából kezelhetetlen ideiglenes és bizonytalan elhelyezkedésű belvízzel borított területek, pangó vizek tömegesen és folyamatosan ontják a kifejlett szúnyogokat, továbbá a kezelt területek határáról folyamatosan az utánpótlás, hiszen a térségben Szegeden kívül nincs jól szervezett és rendszeres szúnyogirtás, ennek következtében a térségben rendkívül elszaporodtak a szúnyogok. A szegedi erőfeszítések azért vezettek eddig csak részleges eredményre mert az utánpótlás a térségből és az ellenőrizhetetlen élőhelyekről folyamatos.

Az egyetlen megoldás a szúnyogcsapás megállítására a már 2006-ban is végrehajtott regionális együttműködés, melynek keretében egyszerre és összehangoltan történik a térség Tisza és Maros menti települések térségének biológiai és kémiai kezelése.

Javaslatot teszünk a térség 27 települése estében 15.630 hektár terület összehangolt légi kémiai kezelésére, 5.300 hektár földi kémiai kezelésére és 1.400 hektár légi biológiai kezelésére.

BEVEZETÉS

A belvizek és a folyók hosszantartó áradásának következménye, hogy a töltések fokozatosan átáznak, a *mentett oldali részeken különböző kiterjedésű pangó vizek keletkeznek*, amelyekben a csípőszúnyog lárvák milliói fejlődnek. Tavasznyári hőmérsékleten a fejlődésük gyors, a lárvák első megjelenésétől számítva alig 10-14 nap alatt kifejlődnek és a belőlük kirajzó szúnyogok milliói lepik el a településeket. *Ezek a pangó vizek a szúnyog csapások egyik fő forrásai, a másik pedig az ár levonulása után a hullámtéren visszamaradt vízgyülemek.*

A helyzetet súlyosbítja a belvíz helyzet, mivel a talaj felső rétege vízzel telített, a talajvíz-szint magasan van, a töltés szivárgásokból keletkezett pangó vizek tartósan megmaradnak, amely a csípőszúnyog lárvák fejlődésének és tömeges megjelenésének kedvez.

A szúnyogcsapás első forrása tehát a sekély, gyorsan felmelegedő vizek, a második – később jelentkező forrás az ár visszayonulásával a visszamaradt pangó vizek. *Ez utóbbi a folyamatos lárvá kelés és fejlődés miatt akár több hétre is széthúzódhat.*

A csípőszúnyogok által lerakott peték a legtöbb faj esetében 4-5 évig is életképesek. A lerakott peték évről-évre halmozódnak és a kedvező alkalomra várnak. Az évek során lerakott peték bár különböző korúak, a vízborítás hatására mégis szinte egyszerre kelnek ki belőlük a lárvák, a kifejlődött szúnyogok pedig vérszívás miatt a településekre vándorolnak. Így jön létre a szúnyog invázió következménye, a szúnyogcsapás.

Mivel az áprilistól október végéig jelentkező árvizek szükségszerűen a szúnyogok tömegeit nevelik, a szúnyogcsapás megelőzésére és mérséklésére a lárvák ellen biológiai-, a kifejlett szúnyogok ellen kémiai irtásokkal védekezünk, védve ezzel a lakosság nyugalma, egészségét. A csípőszúnyogok által terjesztett korokozók, illetve a túlzott csípésszámuk (különösen az erre érzékenyek esetében) komoly egészségügyi problémákat okozhatnak.

1. A kezelésre javasolt területek

A megye területén, - a táblázatban felsorolt települések kül- és belterületén- a Tisza és a Maros mindkét partján, az ártéren és a mentett oldalakon átlagosan 100 méter szélességben légi biológiai irtás, illetve a táblázatban megjelölt területeken légi kémiai és földi kémiai irtás javasolt.

1. táblázat
Katasztrófavédelmi szűnyogirtás belterületei településenként

Település	Légi kémia (ha)	Földi kémia (ha)	Légi biológiai (ha)
Csongrád	800	300	200
Nagytóke	100		
Szentes	800	300	150
Szegvár	500	150	
Mindszent	500	200	100
Mártély	150	50	150
Hódmezővásárhely	1 000	200	
Felgyő	100		
Csanytelek	500	200	
Baks	350	100	
Ópusztaszer	100		
Dóc	100		
Sándorfalva	700	250	
Algyő	200	50	50
Szeged	6 500	3 000	600
Röszke	100		
Tiszasziget	120		
Újszentiván	120		
Deszk	500	100	50
Kláralfalva	120		
Ferencszállás	120		
Kiszombor	200		
Nagylak	100		
Magyarcsanak	200		
Apátfalva	100		
Makó	1 350	400	100
Maroslille	200		
Összesen:	15 630	5 300	1 400

A pirossal jelölt települések a Tisza folyó illetve annak árteréhez közel fekvő települések. Légi K

12 400

Földi K 4 600

A kékkel jelölt települések a Maros folyó illetve annak árteréhez közel fekvő települések. Légi K

2 690

Földi K 500

A légi biológiai irtást minimum 2, a kémiai irtásokat minimum 3 alkalommal kellene elvégezni, ahhoz, hogy a gyérítések után mindösszesen az átlagos éves szúnyogsűrűség legyen várható.

2. A kezelések indoklása

2.1 A biológiai kezelések

A csípőszúnyog fajok petéi a sekély, pangó vizekben korábban, míg a mélyebb vizekben a későbbi felmelegedés miatt későbbi időpontban indulnak fejlődésnek.

A kezelések során használt irtószer lényege és jellemzője: csak a célzott szervezeteket – a csípőszúnyog fajok lárváit pusztítja el, de közömbös minden más élő szervezetre: a vízben és szárazföldön élő állatokra és az emberre egyaránt.

Az alkalmazásra kerülő készítmény a VECTOBAC 12 AS vagy a CORABAC folyékony irtószer. Alkalmazása 0,7 - 1 liter/ha.

A kezelt területek: a települések közelében lévő folyó szakaszokon keletkezett lárvatenyésztő helyek, amelyek a szúnyoginvázió gócai.

Az első biológiai kezelés:

Az elmondottakból következik, hogy a belvizes területeken valamint a mentett oldalon jelentkező szivárgásokban és a tetőzést követő lassú apadás idején a töltések rézsűjének sekély vizében tömeges csípőszúnyog lárvakelés jelentkezik.

Időpontja: azonnal

A második biológiai kezelés:

A hullámtérre visszavonult ár és a mélyedéseket kitöltő víz mélysége a két töltés közötti területen egy második, tömeges csípőszúnyog lárvakelést eredményez. Az apadás üteme változó lehet, s akár június végéig, vagy még későbbre is toódhat. A folyamatos figyelés és helyzet elemzés alapján határozza meg a szakértő a kezelés időpontját.

Várható (tervezett) időpont az apadás sebességétől függően: június vége, július eleje.

2.2 Kémiai kezelések

A településektől távol eső, nem kezelt folyószakaszokon kifejlődő szúnyogok vérszívás miatt a településekre vándorolnak, vérszívásukkal zaklatják a helyi lakosságot, zavarják, vagy lehetetlenné teszik a szabadban végzendő munkát és pihenést.

A szúnyogok sűrűségének elviselhető szinten tartására ismételt légi- és földi kémiai kezeléseket kell elvégezni a településeken. A kezeléseket a hullámtér kiszáradásáig ismétlődően kell végrehajtani három különböző időpontban.

Tervezett (javasolt) időpontok: azonnal, majd 1 hét - 10 nap múlva kétszer megismételve.

3. A kezelések hatékonyságának ellenőrzése

3.1 Biológiai kezelések

A lárvák tenyészhelyeinek kezelését a szakértő határozza meg, mivel ehhez a feladathoz speciális szakmai ismeret és kellő gyakorlat szükséges. A kezelések előtt és után méri a lárvák sűrűségét és ebből számolja a végzett munka hatékonyságát.

3.2 Kémiai kezelések

A kezelések időpontjának meghatározását *mérő hálózat végzi*, amelyben a résztvevők a szakértő irányításával dolgoznak. A szúnyogok sűrűségét csípésszám meghatározásával állapítják meg. Óránként 60 csípés fölött a szakértő elrendeli a kezelést, mert a kivitelezés előkészületei (bejelentések, méhészek kiértesítése) mintegy 6 napot igényelnek, s ez idő alatt a szúnyogszám tovább nő.

A kezeléseket követő 24 órán túl, de 48 órán belül kell ismét mérni a szúnyogok sűrűségét. A szakértő a kezelések előtti és a kezelések utáni mérési eredményekből számolja ki a hatékonyságot.

A kémiai kezelések légi- és földi úton történnek. A légi kezelés a nagy összefüggő térségek kezelésére alkalmas és igen hatékony, rövid idő alatt az adott település teljes területe kezelhető, így megakadályozható, hogy a település kezelt területeire a kezeletlen térségből átvándoroljanak a vérszívó szúnyogok.

A légi kémiai kezelésekhöz deltametrin hatóanyagú irtószert kell használni 05-0,8 liter/ha dózisban.

4. A végzett munka igazolása

A kezelések a szakértő szakmai irányításával és felelősségével történnek. Minden kezelést hatékonyság mérés követ és ezeknek az adatoknak az alapján igazolja a Kivitelező munkáját. Az igazolásokat a Megbízó a Kivitelező számláihoz csatolva kapja meg, mint dokumentumot az elvégzett munka igazolására.

Hatékonynak fogadjuk el a biológiai kezelést átlagosan 90%, vagy e fölötti értékek esetén, a kémiai kezeléseket pedig átlagos eredmények alapján 80%-os, vagy e fölötti hatékonysággal.

5. Beszámoló jelentés a végzett munkáról

A szakértő készíti el, amelyben összegzi a végzett munkát és értékeli a tevékenységet. A jelentés elsősorban a Megbízó számára készül az elvégzett munka dokumentálására.

6./ Költségterv

A Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. Európai Unió közbeszerzési eljárás lefolytatása útján rendelkezik a tárgyi területre, illetve munkák elvégzésére jogosult élő vállalkozói szerződéssel, így a munkák azonnal megkezdhetőek. A kivitelezési munkák költsége az alábbiak szerint alakul:

Légi kémiai irtás: 1450 Ft/ha + Áfa 0,7 liter/ hektár dózisú vegyszer felhasználásával.

Földi kémiai irtás ára: 1200 Ft/ha + Áfa

Biológiai irtás ára: 4500 Ft/ha + Áfa

Teljes területre vetítve:

Légi kémia 0,7 l/ha dózissal	28 329 375,00 Ft /alkalom
Földi kémia	7 950 000,00 Ft /alkalom
Biológia	7 875 000,00 Ft /alkalom

A komplex irtás ára
bruttó:

124 588 125,00 Ft

3 kémiai, 2 biológiai

Szükséges legalább 6db repülőgép és legalább 4 db földi brigád, mely rendelkezésre áll.

A szakértői feladatok költségterve:

2. táblázat: A szakértői munka költségterve

Feladat	Költség
Szakértői terepmunka (helyszíni vizsgálatok és utazási ktsg.) 20 nap á. 60 eFt	1 200 000
Mérőhálózat költsége 52 mérőpont x 6 alk. x 2eFt/fő/alkalom	624 000
Adatfeldolgozás, értékelés	200 000
Jelentés, dokumentáció készítés	200 000
Összesen:	2 224 000
ÁFA (25%)	556 000
Költség mindösszesen:	2 780 000

Összefoglalás

Az idei évben a csapadékos időjárás miatt országosan is rendkívüli szúnyoghelyzet alakult ki, amely kormányzati intézkedések nélkül nehezen megoldható. Csongrád megyében június második hetétől az elviselhetőség határáig fokozódott a probléma, melynek közvetlen kiváltó tényezői a következők:

- A rendkívüli mennyiségű május végén lehullott csapadék miatti árvíz és a nagykiterjedésű belvízzel borított területek sokszorosára növelték a szúnyoglárvák élőhelyének kiterjedését.
- A rendkívül meleg (30-35 fok) időjárás kedvez a szúnyoglárvák tömeges kifejedésének.
- A térségben Szegeden kívül nincs jól szervezett, rendszeres szúnyoggyérítési szolgáltatás, a beavatkozások alkalmatlanok, ennek következtében a szúnyogok a térségben elszaporodtak. Egy szúnyog akár 8 kilométert is képes repülni, jó széllel sokkal többet ezért a kezeléseket követően azonnal berepülnek a szegedi kezelt területekre is.
- A szél, vagy hirtelen lehűlés gyakran akadályozza meg a napszálltakor optimális védekezés végrehajtását. (csak este 7 és 9 óra között lehet) Ez azt jelenti, hogy bár indokolt lenne repülni, mert sok a szúnyog, de nem lehet, mert a több millió forint értékű vegyszert elfújja a szél ismeretlen helyre. Egy két ilyen nap csúszás (mindig előfordulhat) próbára teszi a lakosság türelmét és tűrőképességét.

A kialakult helyzet kezelése érdekében tett azonnali intézkedések:

- 1./ A kezelési gyakoriságot a teljes terület (6.000 ha) vonatkozásában a szokásos 2-3 hetenkéntiről hetenkéntire növeltük.
- 2./ A kritikus területeken 3-4 naponta részleges kezeléseket alkalmazunk.
- 3./ A kijuttatott hatóanyag dózist 20%-al megnöveltük. (0.5 liter/hektárról 0.6-re)
- 4./ A gyálaréti Tisza holtág heti kétszeri biológiai kezelését (lárvairtás) rendeltük el.
- 5./ Az ártéri erdők töltésoldali külső sávjának heti kétszeri kémiai kezelését rendeltük el, a repülőszúnyog utánpótlás felszámolása érdekében.

A fentieken túlmenően javaslatot tettünk egy regionális együttműködés megvalósítására, a Tisza és Maros menti települések esetében, erre vonatkozóan állami támogatás (124 millió Ft.) igénybevétele szükséges, hiszen az érintett települések nem rendelkeznek az ehhez szükséges forrásokkal. (A helyi Védelmi Bizottság úgy döntött, hogy továbbítja a javaslatot a Belügyminisztérium felé.)

Dr. Lázár János

Feladó: Polgármesteri Hivatal
Címzett: polgarmester@hodmezovasarhely.hu
Másolatot kap:
Tárgy: FW: [Fwd: szúnyogirtás, vis maior]
Mellékletek:

Küldés időpontja: 2010.07.22., Cs 7:56

-----Original Message-----

From: e.mate.anita@szeged.eu [mailto:e.mate.anita@szeged.eu]
Sent: Wednesday, July 21, 2010 8:18 AM
To: Polgármesteri Hivatal; pmvh@felgyo.hu
Subject: [Fwd: szúnyogirtás, vis maior]

----- Eredeti üzenet -----

Tárgy: szúnyogirtás, vis maior
Feladó: e.mate.anita@szeged.eu
Dátum: Ked, Július 20, 2010 2:32 pm
Címzett: csongrad@csongrad.hu
 nagytoke@szenes.hu
 polghiv@szenes.hu
 polgarmester@mindszent.hu
 martelyonk@vnet.hu
 forgo.henrik@csanytelek.hu
 info@baks.hu
 opusztaszer@invitel.hu
 doconk@tiszaportal.hu
 polghiv@sandorfalva.hu
 pm@algyo.hu
 polgarmester@roszkenet.hu
 tizzasziget@vnet.hu
 jegyzo@ujszentivan.hu
 titkarsag@deszk.hu
 klafonk@vnet.hu
 jegyzofsz@invitel.hu
 phkiszombor@vnet.hu
 polgnagylak@invitel.hu
 magyarcsanad@invitel.hu
 apatfalva.polg@vnet.hu
 polgarmester@mako.hu
 marosleleph@vnet.hu

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A Szegedi Helyi Védelmi Bizottság Vis Maior pályázat benyújtását kezdeményezte 2010. június 22-én a térséget sújtó szúnyog invázió visszaszorítása érdekében. A védekezés hatékonysága nagyban függ a védekezéssel érintett terület nagyságától, és az azon belüli önkormányzatok egységes fellépésétől, ezért a 2006-os ár- és belvízhelyzet szúnyoggyérítési gyakorlatához hasonlóan a Szegedi Helyi Védelmi Bizottság kezdeményezte az érintett, összesen 27 település, együttes védekezését. A vis maior pályázatot csak önkormányzat vagy kistérségi társulás adhatja be, ezért Szeged megyei Jogú Város Önkormányzata benyújtja a térségi pályázatot az érintett települések nevében.

Tájékoztatom, hogy a védekezés összköltsége 124.588.125,- Ft, melyből Szeged Megyei Jogú város Önkormányzata 10% saját terhet 12.458.813,- Ft-ot vállal.

Kötelező mellékletként a pályázathoz csatolni kell képviselő-testületi határozat arról, hogy

saját erejéből az önkormányzat a Katasztrófavédelmi szúnyogirtásra vonatkozó vis maior helyzetet nem tudja megoldani.

Kérjük lehetőségük szerint mielőbb, de legkésőbb 2010. augusztus 16-ig az erről szóló képviselő-testületi határozatot Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Városüzemeltetési Iroda részére eljuttatni szíveskedjen.

Tisztelettel: Elek-Máté Anita
' ügyintéző 62/564-249